

8. - Bütçe Kanunlarında Yer Alan Bazı Hükümlerin İlgili Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelere Eklenmesi ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İstanbul Milletvekili Mustafa Ataş ve 9 Milletvekilinin; Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/1219, 2/812) (S. Sayısı:1210)^x

BAŞKAN – Komisyon?.. Burada.

Hükümet?.. Burada.

Komisyon raporu 1210 sıra sayıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Tasarının tümü üzerinde AK Parti Grubu adına, İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Açıkalın; buyurun:.....

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Trabzon Milletvekili Sayın Akif Hamzaçebi...(CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1210 sıra sayılı kanun tasarısı hakkında Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun görüşlerini açıklamak üzere söz aldım; sözlerime başlarken hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu tasarı, Adalet ve Kalkınma Partisi Hükümetinin yasa yapma anlayışının ne kadar yanlış olduğunun çok tipik bir göstergesidir.

Tasarı, Plan ve Bütçe Komisyonuna 25 madde olarak gelmiştir. Hükümet, Plan ve Bütçe Komisyonuna 25 maddelik bir tasarı göndermiştir. Tasarı görüşmeleri sırasında, Plan ve Bütçe Komisyonunun gündeminde bulunan ve Ulaştırma Bakanlığının görev alanını ilgilendiren bazı konuları düzenleyen bir kanun teklifiyle birleştirilmesi öngörülmüştür ki, o kanun teklifinin Plan ve Bütçe Komisyonuna hükümetten gelmiş olan tasarı metniyle hiçbir ilgisi bulunmamaktadır. Bununla da yetinilmemiş, komisyon görüşmeleri sırasında önergelerle, tasarının ana özelliğiyle ilgili olmayan birçok madde eklenmiştir. Böylece, komisyona 25 madde olarak gelen tasarı, 45 madde olarak komisyondan geçmiş ve bugün Genel Kurulda bu tasarımı görüşüyoruz.

Konuşmamın başlangıcında tasarının ismini söylemedim; çünkü, tasarı oldukça uzun bir isme sahip. Plan ve Bütçe Komisyonuna gelen ilk şekliyle, bütçe kanunlarında yer alan bazı düzenlemelerin ilgili kanunlarına taşınması yönünde bir ismi içeren tasarı, yapılan ilaveler nedeniyle, değişiklikler nedeniyle çok başka bir ismi almıştır.

Değerli arkadaşlar, bütçe yasasının çok temel bir hükmü vardır. Bütçe yasalarına bütçeyle ilgili olmayan hükümler konulamaz. Anayasanın bunu öngörmesinin nedeni şudur: Bütçe yasalarının görüşülmesi, yasalaşması diğer yasalardan farklıdır ve çok daha güçlü bir yasadır bu nedenle. Bütçe yasalarının yasalaşmasındaki bu özellik, hemen hemen bütün

hükümetleri, bütçe yasalarına, bütçeyle ilgili olmayan hükümler koymaya sevk etmiştir. Bu yanlış anlayış, bu alışkanlık, Adalet ve Kalkınma Partisi hükümetleri döneminde de devam etmiş ve biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak, bunların Anayasaya aykırı olduğu gerekçesiyle, Anayasa Mahkemesinde iptal davaları açtık ve Anayasa Mahkemesi bizim iptal davalarımızı haklı görerek, yerinde bularak bu düzenlemelerin tamamını iptal etmiştir.

Şimdi, görüştüğümüz bu tasarı, Cumhuriyet Halk Partisinin Anayasa Mahkemesinde iptal ettirdiği, bütçe yasasına konulmuş olması nedeniyle iptal ettirdiği düzenlemelerin, ilgili yasalarına, normal yerlerine taşınmasıdır. Bu düzenlemelerin normal yasalarına konulmasını doğru buluyoruz tabii ki; ama, bu tasarıda doğru bulmadığımız, bütçeyle ilgili olmayan birtakım düzenlemeleri de doğru bulmuyoruz; bunları, hem ilgili maddelerde hem de şu anda tasarinın tümü üzerindeki görüşlerimi ifade ederken sizlere anlatmaya çalışacağız.

Değerli arkadaşlar, Sayın Maliye Bakanımız, bir süre önce, bütçe uygulama sonuçlarını açıkladı. Hemen her ayın sonunda, Sayın Maliye Bakanı, bütçe uygulamaları sonuçlarını açıklamaktadır ve bu bütçenin uygulama sonuçlarının çok başarılı olduğunu kamuoyuna ilan etmiştir, vergi gelirlerinde olağanüstü bir artıştan söz etmiştir.

Değerli arkadaşlar, Sayın Maliye Bakanının pembe tablo çizen açıklamalarının gerçekçi olmadığını biliyorum. Bunlara inanmak istiyorum; ama, maalesef, rakamların ayrıntılarına girdiğimde bunlara inanmanın mümkün olmadığını görüyorum. Bakın, “bütçe uygulamasında -vergi uygulamasında- gelir bütçesi fazla vermiştir” derken, kamuoyuna şu hususun açıklanması ihmal ediliyor, yapılmıyor. İlk altı aylık uygulamada Kurumlar Vergisi geçici vergi tahsilatı yüzde 30 oranı üzerinden yapılmıştır; daha geçen hafta yasalaşan bir tasarıyla da Kurumlar Vergisi oranının -geçici vergi de dahil olmak üzere- 1 Ocak 2006’dan itibaren geçerli olacak şekilde yüzde 20’ye indirilmesi öngörülmüştür. Yani, siz ilk altı ayda Kurumlar Vergisinin birinci geçici vergi taksitine ilişkin olarak yüzde 30 oranıyla vergi tahsil ettiniz; bunu, Kurumlar Vergisi Yasası yürürlüğe girdikten sonra mükellefin ikinci taksitinden mahsup edeceksiniz; yani, yüzde 30 ile yüzde 20 arasındaki farkı, 10 puana isabet eden vergiyi mahsup edeceksiniz. Bunu kamuoyuna açıklamazsanız, “vergi gelirlerinde çok büyük bir fazla verdik” dersiniz, bu gerçekçi olmaz.

Değerli arkadaşlar, Sayın Maliye Bakanı, Hazine sorumlusu Sayın Bakanımız, daha çok kısa süre önce çok başarılı bütçe uygulama sonuçlarından söz ederken, bugün yapmış oldukları bir açıklamayla vergi politikasında çok önemli değişiklikler yapmışlardır. Yani, bir yandan, başarıyla giden bir bütçe ve vergi politikasından söz ediyorsunuz, bir yandan, bugün yaptığınız açıklamayla ve bugün Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülecek olan bir kanun teklifiyle vergi politikasında bir yıl önce kabul edilenlerin, Hükümet, şimdi tersini Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine getirmiştir. Çok başarılı bütçe uygulamasından söz edilirken, henüz 2005 yıl sonu faiz dışı fazla miktarını Hükümet açıklayamamıştır. Neden açıklayamamıştır; çünkü, taahhüt edilen yüzde 6,5 oranındaki faiz dışı fazlayı Hükümet tutturamamıştır. Eğer tuttuysa, Sayın Maliye Bakanımız, bunu burada rakamlarıyla açıklar, yüzde kaç olduğunu açıklar. Tutmayan bir faiz dışı fazla varken, bu açıklanamazken başarılı malî disipline sahip bir maliye politikasından, bir bütçe uygulamasından söz etmenin mümkün olmadığını düşünüyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2004 yılı sonunda kabul edilen bir yasayla, menkul kıymet vergilemesinde, menkul kıymetlerin alınıp satılmasından doğan kazanç üzerinden yüzde 15 oranında stopaj yapılması esası getirilmişti. Devlet iç borçlanma senetleri, hisse senetleri, özel sektörün çıkarmış olduğu tahviller dahil olmak üzere, hemen hemen tüm menkul kıymetleri kapsayacak şekilde tek bir oran getirildi. Yine, yatırım fonlarının vergilemesinde önemli bir sistem değişikliğine gidildi, daha önce yatırım fonu katılma belgesi alan bireylerin elde ettiği kazanç vergilenirken, bu sefer uygulama değiştirildi, bireylerin elde ettiği kazanç yerine, vergilemenin fon bünyesinde yapılması uygulaması getirildi ve bu düzenlemeyle yapılan bir önemli değişiklik daha vardı, yüzde 15'lik oranın indirilmesi konusunda, indirilmesi veya yükseltilmesi konusunda günün ekonomik şartlarını dikkate alarak Bakanlar Kuruluna bir yetki verilmiyordu. Tutanaklarda vardır, burada o zaman şu görüşleri aynen ifade ettim, 29 Aralık 2004 tarihli tutanaklarda bunlar kayıtlıdır değerli arkadaşlar:

Birincisi, yüzde 15'lik stopaj oranı, reel faizlerin yüksekliğini dikkate aldığınızda yüksek kalır. Bu oranla sermaye piyasalarını teşvik etmezsiniz. Sayın Maliye Bakanı ve Hazine sorumlusu Sayın Bakan, bugün yaptıkları açıklamayla, yüzde 15'lik stopaj oranını devlet iç borçlanma senetleri, özel sektör tahvilleri ve yatırım fonlarında yüzde 10'a indirdiklerini açıkladılar.

Yine, yabancılara satılan, eurobond olarak isimlendirilen menkul kıymetlerde, Hazine bonolarında artan oranlı tarifeye vergileme söz konusuydu, yüzde 35'e ulaşan. Bunun doğru olmadığını ifade ettik o zaman. Bu kürsüden bunları ifade ettim. Burada bir eşitleme gerekir. Yüzde 15 bir vergi oranı koymuşken yurt içindeki menkul kıymetlere, yurt dışındaki menkul kıymetler için hem beyan usulü hem de yüzde 35'e varan, ulaşan oranda vergileme oranı öngörürseniz, bu doğru olmaz. Bugün yapılan açıklama bu konuda oran, stopaj oranı sıfıra indirilmiştir. Bu alandan hiç vergi almayacaktır Hükümet.

Yine o zaman ifade ettiğimiz bir konu, bugün durumu böyle görüyor olabilirsiniz, Bakanlar Kuruluna herhangi bir yetki vermiyor olabilirsiniz; ama, bir gün gelir ekonomik şartlar, ekonomik süreç bu oranın değiştirilmesi gerektiğini zorunlu kılabilir, bunu size söyleyebilir, buna ihtiyaç duyabilirsiniz, Bakanlar Kuruluna bu yetkiyi verin. "Hayır, bunu vermeyeceğiz" dedi Hükümet. "Neden vermiyorsunuz" sorusunun cevabını da "biz eğer Bakanlar Kuruluna indirim yetkisi verirsek 'bu konuda ileride indirim yapabiliriz' mesajını vermiş oluruz, oysa, biz indirim yapmayı düşünmüyoruz, piyasalara kararlılığımızı göstermek istiyoruz" demiştir. Bugün getirilmiş olan kanun teklifinde, bu konuda, Bakanlar Kuruluna, vergi oranını sıfıra kadar indirme yetkisi verilmektedir.

Yine, yatırım fonu vergilemesinde o zaman söylediğimiz şeydi: Yatırım fonu bünyesinde vergileme yaparsanız, katılımcıların, katılma belgesi elde edenlerin, katılma belgesi sahiplerinin elde ettiği geliri vergilemek yerine, fon bünyesinde bu vergilemeyi yaparsanız... Niyet, fon bünyesindeki vergi nasıl olsa bu yatırımcıya yansıtılır düşüncesiydi ; ancak, fon bünyesinde vergilemenin mahzuru şeydi, sakıncası şeydi: Fon, vergi nedeniyle portföyünü değiştiremez durumda kalıyor, portföyde bir değişiklik yaparsa, bir hisse senedini çıkarıp yerine devlet iç borçlanma senedini koyayım veya devlet iç borçlanma senedini

çıkarmam bir hisse senedi alayım veya A hisse senedini çıkarıp B hisse senedi alayım derse, vergi olacağı için, portföyler sabit kaldı, portföyler değişmedi. Bu, piyasanın mantığına uygun değil tabii, menkul sermaye piyasalarına bu mantık uygun değil. Bunu o zaman ifade ettik. Bütçe uygulamalarıdır bu değerli arkadaşım. Bütçe dediğiniz zaman, bunun içerisine her şey girer ve yapılan, bugün açıklanan ne olmuştur: Yatırım fonu vergilemesinde, 1 Ocak 2006'dan itibaren, uyguladığımız sistemi değiştirdik; vazgeçiyoruz, eski sisteme dönüyoruz. Değerli arkadaşlar, bunlar olmamıştır. Bu tip vergi politikaları, vergi politikalarındaki bu kararsızlık güvensizliğe neden olur. Güvensizlik, politikalara güven duyamama, bütçe sonuçlarının olumsuz olmasına yol açar değerli arkadaşlar. Tablo budur.

Değerli arkadaşlar, bu tablo neyi yaratmıştır? Politikadaki tutarsızlık, sadece vergi politikası değil, ekonomi politikalarındaki tutarsızlık, piyasadaki, ekonomideki gelişmelere kayıtsızlık, bir güven bunalımı yaratmıştır, kim ne derse desin. Tabii ki, Amerikan Merkez Bankasının faiz artırımı önemli olmuştur, Japonya'nın faiz artırımı önemli olmuştur. Bütün bunlar, artık, Türkiye'nin uluslararası likidite açısından çok cazip bir ülke olmadığını gösterir, eskisi kadar olmadığını gösterir; bütün bunlar doğrudur; ama, nisan ayından bu yana yükselen bir enflasyon olduğunu düşünürseniz, bu enflasyonun, Merkez Bankası Başkanının açıklamalarına göre, haziran ve temmuz ayında devam edeceğini dikkate alırsanız, 2005 sonu faiz dışı fazlasının tutturulamamış olmasını ve bu nedenle hükümet tarafından hâlâ açıklanamamış olmasını dikkate alırsanız, siyasî ortamdaki belirsizliği, cumhuriyetin temel nitelikleriyle ilgili yapılan tartışmayı, cumhurbaşkanlığı seçimi etrafındaki tartışmayı alırsanız, bütün bunları bir araya getirirseniz, bunların sonucu, faizlerin yükselmesidir, Türk Lirasının değer kaybetmesi, dövizin değer kazanmasıdır.

Bakın, 3 Mayıs'a kıyasla bugüne geldiğimizde, faizler, devlet iç borçlanma senetlerinin ikincil piyasadaki faizlerindeki artış oranı yüzde 46 olmuştur değerli arkadaşlar. Türk Lirasındaki değer kaybı, kurdaki değer artışı yüzde 25 olmuştur. Hükümet, bir panikle bugün bir önlem açıklıyor. Değerli arkadaşlar, bu önlemler güven vermeye yetmez, bunlar yeterli önlemler değildir. Merkez Bankası Başkanımız, hatırlayacaksınız, bir faiz artırımı kararı aldı, yüzde 1,75'lik bir artırımı kararı alıp, faizleri yükseltti, doğru bir karardır; ama, bu kararın başka önlemlerle desteklenmesi gerekiyordu; hükümet, o faiz artırımı kararının her şeye yeteceğini düşündü; ama, yeterli olmadı. Bugün açıklananlar da sorunun çözümü değildir değerli arkadaşlar. Enflasyonun yükselişini nasıl önleyeceksiniz, sorun buradadır; buna yönelik politikaları hükümet, maalesef, ortaya koyamamıştır.

Değerli arkadaşlar, bu tasarının birkaç önemli düzenlemesi var. Bütçe kanunlarına ilişkin olarak yapılan düzenlemeler dışında birkaç önemli düzenlemesi var. Kamu personeline yapılan harcırah ödemelerine ilişkin bir düzeltme hükmü getiriliyor. Bu şudur: Kendi isteğiyle yer değiştiren personele, kamu personeline, kendilerinden kurumlarının aldığı dilekçe uyarınca harcırah ödenmiyordu; "yer değiştirme harcırahı, sürekli görev yolluğu" diyoruz buna; bu, ödenmiyordu; ancak, harcırah alamayan personel yargıya başvurmak suretiyle bu harcırah, hakkı olduğunu ortaya koydu ve hükümetin 2003 yılından bu yana, 2003 yılı geçici bütçesinden başlayarak, daha sonra 2003 bütçesine koyarak, ondan sonra iki yasaya konu ederek yaptığı bu düzenlemelerin hemen hepsinde memurumuz haklı çıkıyor. Yargı, Danıştay

memura hak verdi; düzenlemelerle ilgili olarak vatandaşı, memuru haklı gördü ve bu harcırahın ödenmesine karar verdi. Hükümet, bunun üzerine, yaptığı düzenlemeyle geçmişe yönelik olarak bu harcırahları memurlara ödüyor.

Bunu olumlu buluyoruz tabii ki; ancak, maddede eksik bir yan var. Madem ki, memurun 2 yıl, 3 yıl, 4 yıl öncesinden bir alacağı var, bunu şimdi ödeyeceksiniz, hakkaniyetiniz gerekir, buna bir faiz ödeme gerekiyor; bir kanuni faizle bunun ödenmesi gerekir. Plan ve Bütçe Komisyonunda bunu çok ifade ettik; ancak, kabul görmedi. Bu yasanın görüşülmesine ilişkin ısrarlı taleplerimizden birisi de bu olmuştur. Şimdi bu konuda yine bir önerge vereceğiz, umuyorum bu önergemiz kabul edilecektir. Hukukun üstünlüğü bunu gerektirmektedir.

Değerli arkadaşlar, bir diğer önemli düzenleme; Rekabet Kuruluna yönelik olarak tasarının 13 üncü maddesiyle yapılan düzenlemedir. Bu düzenleme, tamamen bir kişiye yönelik olarak yapılan, yasa yapma anlayışına yakışmayan bir düzenlemedir. Yasalar, biz kişiler için çıkmaz, herkes için çıkar; bir kişi için yasa yapıyorsanız, bu, hakkaniyete, hukukun üstünlüğüne uygun olmaz değerli arkadaşlar.

Rekabet Kurulunun üye sayısı 11 iken, 2005 yılında çıkan bir yasayla üye sayısı 7'ye indirildi. Tabii, 11 üyeden bir kısmı, üyeliklerin bir kısmı boşalmıştı; ancak, yasanın çıktığı tarihte kurulda 8 üye vardı.. Daha doğrusu, yasanın çıkmasından önce, çok kısa bir süre önce Kurula hemen bir 8 inci üye atanmıştır.

Şimdi, bir yandan, yasa, Kurul 7 üyedir diyor, bir yandan da 8 inci üyeyi atamışsınız oraya. Kurulun 8 üyeye yapmış olduğu toplantılarda almış olduğu kararlar yargı tarafından iptal edildi, Danıştay iptal kararı verdi ve bu kararlar özelleştirmeyi doğrudan etkiliyor.

Şimdi, getirilen düzenleme, bu 1 kişinin durumunu dikkate alarak Kurulun üye sayısını 8'e çıkarmaktır. Değerli arkadaşlar, Kurulun üye sayısını Hükümet 7'ye indirdi 2005'te getirdiği yasayla. 1 kişiye yönelik olarak, şimdi, bunu 8'e çıkarmak doğru olur mu değerli arkadaşlar; bu, doğru olmamıştır.

Bizim önerimiz, mademki bir şekilde 8 inci üye atanmış, en azından bu 8 inci dursun yine, istiyorsanız dursun, üye sayısı 7'ye inene kadar dursun; ama, "Kurul 7 üyeye toplanır" şeklinde bir düzenlemeyi bu tasarıya koyalım. İdeali bunun çıkmasıdır; ama, hiç olmazsa "7 üyeye toplanır" hükmünü tasarıya koyalım, bunu böyle düzenleyelim. Bu yönde de bir önergemiz olacak, bunu sizlerin takdirlerinize sunuyoruz. Kabul edilirse, yasayı böyle bir yanlıştan kurtarmış olacağız.

Rekabet Kurulu, Türkiye'de çimento sektöründe bir kartel varken, çimento sektöründeki bu karteli çözmeye çalışacakken, üye sayısının 8'e çıkarılmasıyla uğraşiyor.

Değerli arkadaşlar, bu, son derece yanlıştır. Bakın, çimentoda Türkiye'de büyük bir kartel vardır. Bu kartelle ilgili olarak, maalesef, hiçbir şey yapılamamaktadır. Çimento ihraç fiyatı 30-35 dolar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İçpiyasada 100-120 dolara çıkan çimento fiyatı, yurt dışına 30-35 dolardan ihraç ediliyor. Böyle bir kartel anlayışı var, böyle bir kartel yapılanması var. Rekabet Kurulunun görevi bunları çözmektir, eğer yasalar yeterli olmuyorsa bunu çözecek yasa önerilerini Hükümete sunmaktır; yoksa, 8 inci üyenin Kurul mensupları arasına dahil edilmesi yönündeki bir yasayla uğraşmak değil.

Yine, bu tasarıda önemli bir hüküm; Yüksek Öğretim Kurulunun atayacağı okutman, öğretim görevlisi gibi kadrolara ilişkin olarak düzenleyeceği yönetmeliklerin Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulacağı yönündeki düzenleme. Bunu da, Anayasanın üniversitelerin bağımsızlığıyla ilgili 130 ve 131 inci maddelerine aykırı buluyoruz. Bu yönetmelikleri YÖK doğrudan kendi yayımlamalıdır. Aksi takdirde Anayasaya aykırı olur.

Sözlerimi burada bitiriyorum, hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)
BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Hamzaçebi.